

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – februari 2024

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand februari.

1. Discussies voorbije maand in de (Europese) Raad

1.1 Steunpakket voor Oekraïne van 50 miljard euro

Op 1 februari bereikte de Europese Raad op een buitengewone zitting een akkoord over een steunpakket voor Oekraïne van 17 miljard euro aan giften en 33 miljard euro aan leningen tussen 2024 en eind 2027. Het EU-steunpakket levert een bijdrage aan het draaiende houden van de Oekraïense economie en de voortzetting van de kritieke overheidsdiensten. Daarnaast spraken de EU-leiders opnieuw de vastberadenheid uit om krachtige politieke, financiële, economische, humanitaire, militaire en diplomatieke steun te blijven verlenen aan Oekraïne en zijn bevolking, zo lang als nodig is. De Europese Raad sprak ook over de uitdagingen in de landbouwsector naar aanleiding van de protesten in meerdere lidstaten. Ze bevestigde het belang van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en riep de Raad en de Europese Commissie op om waar nodig voortgang te boeken. Op een overleg met vertegenwoordigers van landbouworganisaties na afloop van de Europese Raad werd afgesproken de strategische dialoog tussen de Europese Commissie en landbouwsector voort te zetten.

1.2 Polen wil de onafhankelijkheid van rechterlijke macht herstellen

Op verzoek van Polen vond op de Raad Algemene zaken van 20 februari een gedachtewisseling plaats over de rechtsstaat in Polen. De Poolse minister van Justitie lichtte de Raad in over de hervormingen die de Poolse regering heeft doorgevoerd en nog van plan is door te voeren om tegemoet te komen aan de zorgen van de EU over de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. Hij benadrukte dat de nieuwe regering de nodige stappen wil zetten opdat de zogenaamde artikel 7-procedure kan worden afgesloten. Bijna alle lidstaten verwelkomden de hervormingsplannen en moedigden de Poolse regering aan om er volledig uitvoering aan te geven. De Raad Algemene Zaken zal de evolutie verder opvolgen. De ministers bespraken daarnaast ook de agenda van de aanstaande Europese Raad op 21 en 22 maart. De hoofdpunten op de agenda zijn: Oekraïne, de Europese defensie-industrie, het Midden-Oosten en de nieuwe strategische agenda.

1.3 13^e WTO Ministeriële Conferentie, verlenging autonome handelsmaatregelen Oekraïne en Moldavië en TTC6

Eind februari vond in Abu Dhabi de 13de Ministeriële Conferentie (MC) van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) plaats. Hoewel het ambitieniveau hoog was, werd er op enkele belangrijke dossiers geen resultaat bereikt. Zo konden de WTO-leden geen akkoord vinden voor het inperken van schadelijke visserijsubsidies, het landbouwdossier of een werkstroom over industriële subsidies, alle belangrijke dossiers voor Vlaanderen. Het moratorium op tariefheffingen voor elektronische transmissies werd wel verlengd en ook over het gebruik van speciale en gedifferentieerde behandeling werd een akkoord gevonden. De verlenging van het zogenaamde 'e-commerce moratorium' was voor Vlaanderen van groot belang en kan dus verwelkomd worden. Wat de Commissievoorstellen voor de verlenging van de autonome handelsmaatregelen voor Oekraïne en Moldavië betreft, heeft Coreper in februari de Raadspositie goedgekeurd. De stemming in het INTA-comité, over de positie van het Europees Parlement, is voorzien op 7 maart. Tot slot werd het voorbereidend proces voor de 6de Trade and Technology Council (TTC) EU-VS gelanceerd op Coreper. België zal gastheer zijn van het evenement, dat zal plaatsvinden in Leuven. De voorlopige data zijn 4 en 5 april 2024.

1.4 EU-ministers houden gedachtewisseling over toekomst van cohesiebeleid

Het Belgisch Voorzitterschap organiseerde op dinsdag 6 februari in Bergen een informele vergadering van de EU-ministers bevoegd voor Cohesiebeleid. Centraal op de agenda stond een gedachtewisseling over de toekomst van het cohesiebeleid na 2027. Verschillende grote uitdagingen, zoals de groene transitie, strategische autonomie en demografische veranderingen kwamen aan bod. Een groot aantal lidstaten onderstreepte ook het belang van het partnerschapsprincipe, het gedeeld beheer en een 'plaatsgebonden aanpak'. Ook Vlaanderen hecht veel belang aan deze kernbeginselen. De resultaten van de gedachtewisseling zullen meegenomen worden in de toekomstige raadsconclusies over het 9de Cohesierapport. Deze raadsconclusies zullen tijdens de Raad Algemene Zaken van 18 juni aangenomen worden.

1.5 EU-ministers buigen zich over de toekomst van de interne markt en het Europees industriebeleid

Tijdens een informele ministeriële bijeenkomst over industrie en interne markt op 9 februari in Genk bespraken Europese ministers het toekomstige Europees industriebeleid en mogelijke antwoorden op wereldwijde uitdagingen. Voor Vlaanderen is het van belang dat het industriebeleid zorgt voor een gunstig ondernemings- en investeringsklimaat, ondersteuning biedt bij de dubbele transitie en modernisering van de industrie via onderzoek en innovatie. Belangrijke onderwerpen waren de rol van de interne markt, het staatssteun- en handelsbeleid van de EU, de nood aan een kapitaalmarkt en maatregelen tegen versnippering. Tijdens werksessies werd gesproken over open strategische autonomie, vermindering van EU-afhankelijkheden, industrie en innovatie en strategische openbare aanbestedingen. Ook werd tijdens een werklunch besproken hoe de interne markt moet evolueren om de strategische ambities van de EU op het gebied van groene en digitale transitie te realiseren, gezien een uitbreiding van de Unie en een uitdagende mondiale context. De resultaten van de bijeenkomst worden meegenomen in Raadsconclusies over de toekomst van het Europees industriebeleid en de interne markt.

1.6 Startschot voor de onderhandelingen van het tiende kaderprogramma voor O&I op de informele raad onderzoek in La Hulpe

Op 14 en 15 februari vond in La Hulpe de informele COMPET-raad (luik onderzoek) plaats. Het eerste debat over het transformatieve karakter van het Europese kaderprogramma voor O&I was van bijzonder belang, waarbij Vlaanderen een actieve rol speelde in de voorbereiding. Lidstaten legden voor het eerst hun eisen voor het tiende kaderprogramma voor O&I op tafel, met de nadruk op een stabiel en ambitieus budget, synergieën met andere EU-programma's, fundamenteel onderzoek, gendergelijkheid, vereenvoudiging van procedures en kennisvalorisatie. Over de kernvraag hoe maatschappelijk transformatief het programma moet zijn, was er geen eensgezindheid, maar algemeen werd nadruk gelegd op het behouden van de nodige flexibiliteit in de strategische planning om op crisissen te kunnen reageren. Ook het onderwerp "widening participation", waarbij de participatie van minder sterk presterende lidstaten wordt aangemoedigd, werd besproken. Sommige lidstaten vroegen echter om een verdubbeling van het budget en behoud van huidige maatregelen, wat voor landen zoals België - als koploper in innovatie - een uitdaging vormt. Tijdens het tweede debat werd gesproken over het stimuleren van intersectorale en interdisciplinaire samenwerking tussen verschillende actoren. Het derde debat onderzocht de rol van technologische ontwikkelingen bij het versnellen van de overgang naar een koolstofvrije industrie.

1.7 Raad Buitenlandse Zaken bespreekt de verkiezingen in Wit-Rusland

De Raad Buitenlandse Zaken sprak ook in februari over de Russische agressie in Oekraïne. Met name het Ukraine Assistance Fund (UAF) onder de Europese Vredesfaciliteit (EPF) dat een budget van 5 miljard euro voor 2024 zou bevatten. Tijdens de buitengewone Europese Raad van 1 februari kwamen de regeringsleiders overeen om begin maart tot een akkoord te komen over de EPF. De Raad sprak daarnaast met de hoge humanitaire en wederopbouwcoördinator van de VN voor Gaza, Sigrid Kaag. De humanitaire situatie blijft dramatisch en onderhandelingen rond een staakt-het-vuren in Gaza zijn nog steeds lopende. De RBZ besprak daarnaast ook de verkiezingen in Wit-Rusland. De Raad verwees naar de mensenrechtenschendingen, de

steun van Wit-Rusland aan de Russische oorlog in Oekraïne en de hybride aanvallen aan de EU-buitengrenzen. Steun aan de Wit-Russische oppositiebeweging en het oproepen tot de vrijlating van politieke gevangenen zijn belangrijke punten voor Vlaanderen.

1.8 EU-ministers van toerisme komen samen om het eerste vooruitgangsrapport van het Europees toerismetransitietraject en de toekomst van het EU-toerismebeleid te bespreken

Op 19 en 20 februari vond een informele raad toerisme plaats in Terhulpen en Louvain-La-Neuve, waarbij de ministers van toerisme van de 27 lidstaten samenkwamen met Europees Commissaris voor toerisme Thierry Breton. Tijdens het eerste debat werd gesproken over de dubbele – groene en digitale - transitie in de sector, gebaseerd op ervaringen van de lidstaten en het voortgangsrapport van de Commissie over het Europese transitietraject voor toerisme. Deelnemende delegaties deelden beste praktijken en benadrukten het belang van het integreren van ambities binnen de EU-context, met aandacht voor digitalisering, competentieontwikkeling, betrokkenheid van zowel publieke als private belanghebbenden, en het beheer van toeristische stromen en seizoensgebonden benaderingen. De ambitie om te streven naar een duurzamere toerismesector werd sterk gedeeld, ook door de Vlaamse regering. Commissaris Breton benadrukte de strategische aard van het toerisme-ecosysteem en de noodzaak van een veerkrachtige sector. Vooruitkijkend naar de toekomst van toerisme werd onder meer gevraagd om een consequente evaluatie van EU-wetgeving met aandacht voor de impact op toerisme, het verminderen van administratieve lasten, en de mogelijkheid tot het toevoegen van een EU-budgetlijn voor toerisme.

1.9 Eurogroep bespreekt toekomst van de Europese kapitaal- en financiële markten

Op 23 februari besprak de Eurogroep de toekomst van de Europese kapitaal- en financiële markten. De bespreking spitste zich toe op de toekomstige beleidsprioriteiten op EU- en lidstaatniveau. In maart zal er een verklaring worden aangenomen. Het doel is om Europese bedrijven financieringsmogelijkheden te bieden en burgers aantrekkelijkere spaar- en beleggingsmogelijkheden aan te reiken. Verder werd de Eurogroep geïnformeerd over het advies van de Europese Commissie over het geactualiseerde ontwerp-begrotingsplan van Slowakije. Ten slotte herbenoemden de ministers Tuomas Saarenheimo voor een termijn van twee jaar als voorzitter van de Eurogroepwerkgroep (EWG) onder het Economisch en Financieel Comité (EFC). De besprekingen van de ministers over de macro-economische ontwikkelingen en vooruitzichten werden geannuleerd wegens tijdgebrek.

1.10 Informele Raad ECOFIN in Gent in het teken van concurrentievermogen

De informele bijeenkomst van de Raad Economische en Financiële Zaken (ECOFIN) op 23 en 24 februari in Gent draaide om het concurrentievermogen van de Europese Unie. Tijdens een eerste sessie over de rol van de Europese Investeringsbank (EIB) deelde de nieuwe EIB-voorzitter Calviño haar visie op de toekomst van de bank. De ministers van Financiën steunden een sterkere rol van de EIB bij het aanpakken van uitdagingen op het gebied van concurrentievermogen, defensie en haar rol als klimaatbank. In een tweede sessie stond financiële geletterdheid centraal, waarbij werd benadrukt dat dit essentieel is om de participatie van particuliere beleggers op de financiële markten te vergroten. Op de laatste dag deelde Dr. Mario Draghi voorlopige inzichten uit zijn rapport over het EU-concurrentievermogen, gevolgd door een open discussie met de ministers. Dit was de eerste bijeenkomst sinds het politieke akkoord met het Europees Parlement over nieuwe begrotingsregels.

1.11 Informele Raad reflecteert over successen op vlak van gendergelijkheid

Op 26 en 27 februari 2024 vond in Brussel een informele bijeenkomst plaats van de Europese ministers voor gendergelijkheid. Het Belgische voorzitterschap organiseerde deze informele bijeenkomst om na te denken over de geleerde lessen en om de toekomst van het Europees beleid m.b.t. gendergelijkheid te bespreken. De ministers werden na een korte inleiding van de premier, de staatssecretaris voor Gelijkheid en de Europese commissaris, en een presentatie van het Europees Instituut voor Gendergelijkheid (EIGE) uitgenodigd te

reflecteren over de successen op het gebied van gendergelijkheid tijdens het huidige Europese mandaat. Daarna werden de aanwezigen gevraagd hoe de vooruitgang op het gebied van gendergelijkheid in de EU de komende jaren kan worden versneld.

1.12 EU-Visserijministers bespreken unilaterale beheersmaatregelen van het VK

Op vraag van de Deense en Zweedse delegaties bespraken de Europese visserijministers op 26 februari de unilaterale beheersmaatregelen van het VK. Deze maatregelen houden immers een sluiting in van de zandspieringvisserij in bepaalde delen van Engelse en Schotse wateren vanaf 26 maart 2024. Dit treft de Europese, met name Deense en Zweedse, vloot op een disproportionele en discriminerende wijze. Verschillende lidstaten ondersteunden de getroffen lidstaten en kaartten hun bezorgdheid over de compatibiliteit van deze maatregel met het Handels- en Samenwerkingsakkoord met het VK aan, alsook de impact van het geschil op de relatie met het VK na 2026. Vanaf dan zal er immers jaarlijks met het VK moeten onderhandeld worden over toegang. Commissaris Sinkevicius reageerde positief op de argumenten van discriminatie en disproportionaliteit.

1.13 Landbouwministers bieden een antwoord op de verzuchtingen van de landbouwsector

Tegen de achtergrond van aanhoudend protest van landbouwers kwamen de landbouwministers samen op 26 februari. Ook naar aanleiding van deze Raad hadden Vlaamse en andere landbouwers verzamelen geblazen in de Wetstraat. De Raad boog zich over een pakket van vereenvoudigingsmaatregelen op korte termijn dat de Europese Commissie had voorbereid op vraag van de Europese Raad van Staats- en Regeringsleiders en van haar voorzitter, Ursula Von der Leyen. De Commissie gaf ook informatie over verdere maatregelen op de middellange termijn. De lidstaten verwelkomden het pakket van de Europese Commissie, maar vroegen om meer maatregelen, ook maatregelen die wijzigingen vergen aan basisverordeningen van onder andere het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Ook de Vlaamse minister wees op de protesten op eigen bodem en de nood aan het nemen van maatregelen.

1.14 Informele raad onderwijs bespreekt mobiliteit in het hoger onderwijs

De informele bijeenkomst van onderwijsministers vond plaats op 29 februari en 1 maart. Het centrale thema van deze informele bijeenkomst was 'mobiliteit in het hoger onderwijs'. Mobiliteit wordt vaak benaderd vanuit het standpunt van de begunstigden, met name de studenten. Deze raad zoomde echter dieper in op de verschillende ervaringen per lidstaat. Ondanks de groeiende convergentie tussen hoger onderwijssystemen en het gemeenschappelijke doel dat ze nastreven, verschilt de realiteit in elke lidstaat. De informele Raad besprak de basis van deze verschillen tussen lidstaten, met name de omvang van hun hogeronderwijssystemen, de toegankelijkheid van deze onderwijssystemen of de nationale regelgeving. Bovendien verschillen het aantrekkingsbeleid en de ondersteunende maatregelen (in termen van beurzen, talen, onderwijsmogelijkheden, geografische nabijheid, enz.) van land tot land. Daarnaast gingen de ministers dieper in op de verschillende uitdagingen waar lidstaten mee kampen (beschikbaarheid van studentenhuysvesting, kwaliteit van het onderwijs, asymmetrische mobiliteit, enz.)

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Commissievoorstellen

In februari 2024 werd één voorstel van richtlijn gepubliceerd.

Deze behandelt volgend onderwerp

- Bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen

In februari 2024 werden twee voorstellen van verordeningen gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- De financiële middelen en de toewijzing voor de thematische faciliteit
- bedragen van de middelen voor bepaalde programma's en fondsen

2.2. Aangenomen richtlijnen

In februari 2024 werd één aangenomen richtlijn gepubliceerd.

Deze behandelt volgend onderwerp:

- erkenning van beroepskwalificaties van verantwoordelijk algemeen ziekenverplegers die in Roemenië zijn opgeleid

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

Vlaams scorebord

De Europese Commissie publiceert éénmaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Deze gegevens worden meegenomen tijdens de samenstelling van het "Vlaams scorebord".

Vlaams scorebord juni 2024

Het Vlaams scorebord van juni 2024 telt 9 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan is 1 richtlijn reeds omgezet.

Vlaams scorebord december 2024

Het Vlaams scorebord van december 2024 telt 5 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

Vlaams scorebord juni 2025

Het Vlaams scorebord van juni 2025 telt 3 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in februari 2024 nog maatregelen nemen in 20 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

7 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

13 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in februari 2024 betrokken in 20 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

15 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

5 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	28. 02. 2023	31. 03. 2023	30. 04. 2023	31. 05. 2023	30. 06. 2023	31. 08. 2023	30. 09. 2023	31. 10. 2023	30. 11. 2023	31. 12. 2023	31. 01. 2024	29. 02. 2024
Ingebrekestellingen	11	11	11	10	10	10	8	8	10	9	10	10
Met redenen omklede adviezen	9	9	11	12	12	9	11	11	10	10	9	9
Dagvaardingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	20	20	22	22	22	19	19	19	20	19	20	20

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management